

An Rí le Dhá Chluas Asail

Fadó in Éirinn ársa bhí rí ann, darbh ainm Labhraí Loingseach, ina chónaí. Bhí sé trína chéile mar bhí rún ollmhór á choimeád aige. Bhí dhá chluas asail air! Gach uile lá chaith sé a choróin go docht thar a chluasa ionas nach bhfeicfeadh aon duine iad. Chruthaigh sé seo fadhb dó nuair a bhí bearradh gruaige ag teastáil uaidh. D'fhonn a chluasa asail a choimeád faoi rún, mharaítí gach bearbóir a ghearr a chuid gruaige.

Ag an am céanna, bhí fear óg darbh ainm Dónall ina chónaí i ríocht Rí Labhraí. Bhí brionglóid aige a bheith ina bhearbóir cáiliúil ach níor cheadaigh a mháthair dó.

'Is tusa an t-aon mhac atá agam. Cad a tharlóidh má iarrann ár Rí cruálach ort bearradh gruaige a thabhairt dó? Mharófaí tú!'

Theastaigh ó mháthair Dhónall go mbeadh sé ina laoch cáiliúil in ionad a bheith ina bhearbóir.

Lá amháin, chnag teachtaire ó chúirt an Rí ar an doras. Roghnaíodh Dónall mar an chéad bhearbóir eile a bheadh ag an Rí.

Bhí a mháthair an-bhuartha go deo. Ní raibh sé ceart ná cóir go mbeadh sé curtha chun báis. Rith sí ar nós na gaoithe chuig cúirt an Rí ach ní ligfeadh na gardaí isteach í. Mar thoradh air sin, chuaigh sí ar a glúine agus chaith sí an lá agus an oíche ag caoineadh agus ag geonaíl. Chualathas a scairteacha i bhfad is i gcéin agus bhí madraí an Rí ag cnáimhseáil leis an nglór. Sa deireadh, cheap Rí

Labhraí go bpléascfadh a thiompán cluaise lena scréacha agus chuaigh sé chun labhairt le máthair Dhónall:

‘Cad is cúis leis an screadach agus leis an gcaoineadh atá ar siúl agat taobh amuigh den phálas? Níor dhún mé mo shúile don oíche ar fad!’

Rinne sí achainí ar an rí:

‘Táim ag titim in éadóchas mar tá mo mhac, Dónall, le do chuid gruaige a bhearradh. Ná maraigh é, le do thoil. Is eisean an t-aon mhac amháin atá agam. Mura ligean tú a bheo leis, fanfaidh mé anseo ag caoineadh don chuid eile de mo shaol.’

Bhí Rí Labhraí corraithe le brón na mná. Chomh maith leis sin, ní fhéadfadh sé a shamhlú a bheith ag éisteacht lena scréacha níos faide. Gheall sé go ligfeadh sé a bheo leis ar choinníoll amháin:

‘Beidh ar do mhac gealltanais a thabhairt gan faic a rá le haon duine faoin rud a fheiceann sé le linn dó mo chuid gruaige a bhearradh. Focal ar bith le duine ar bith beo!’

Gheall Dónall go gcoimeádfadh sé rún Rí Labhraí. Ghearr sé a chuid gruaige agus ceadaíodh dó imeacht, ach go luath ina dhiaidh sin d’éirigh sé an-tinn. Bhí a mháthair buartha agus d’fhiafraigh sé de cad a bhí cearr.

‘Is é rún an Rí é. Ní féidir liom smaoineamh ar rud ar bith eile agus ní féidir liom codladh. Níos measa fós, ní féidir liom é a insint do dhuine ar bith beo!’

Thóg an mháthair é chun draoi a fheiceáil. D'éist an draoi le fadhb Dhónall agus dúirt leis:

‘Tá an leigheas soiléir! Mura féidir leat an rún uafásach seo a insint do rud ar bith beo, beidh ort é a rá le seanchrann dara’.

D'imigh Dónal go dtí an abhainn in aice láimhe agus chogar sé rún Rí Labhraí leis an seanchrann dara, díreach mar a dúirt an draoi leis a dhéanamh. Láithreach bonn, mhothaigh sé níos fearr.

Faoi mar a tharla, bhí an ceoltóir ab ansa le Rí Labhraí ag lorg cláirseach nua. Bhí ceann á chuardach aige ar fud na tíre, ach níor tháinig sé ar chláirseach le glór foirfe. Bhí sé ag siúl in aice na habhann nuair a chonaic sé an seanchrann dara. Smaoinigh sé leis féin:

‘Dhéanfadh adhmaid an chrainn seo cláirseach álainn!’

Mar sin, ghearr sé géag den chrann agus rinne sé cláirseach. An tráthnóna sin, d'ordaigh an Rí go mbeadh ceol i ndiaidh an fhéasta mhóir. Shiúil an ceoltóir go lár an halla lena chláirseach nua, agus bhí gach duine tugtha lena háilleacht. Chomh luath is a sheinn sé an chéad nóta, thosaigh an chláirseach ag canadh léi féin!

‘Tá dhá chluas asail ar Labhraí Loingseach,
Tá dhá chluas asail ar Labhraí Loingseach,

Tá dhá chluas asail ar Labhraí Loingseach.'

Phreab Rí Labhraí den ríchathaoir agus é ar mire. Thit a choróin anuas dá cheann agus bhuaill sé an talamh de phlímp! Ní raibh gíog ná míog as duine ar bith sa seomra fad is a bhí cluasa boga clúmhacha asail an Rí ina seasamh go hard agus go bródúil, áit a bhfeicfí go soiléir iad.

Thug an rí faoi deara gur mhothaigh sé níos fearr toisc go raibh an rún amuigh. Tar éis cúpla nóiméad, níor thug aon duine aird ar a chluasa. Thuig sé nach rud mór a bhí ann in aon chor. Thuig sé freisin nárbh fhiú a bheith ag iarraidh rún a choinneáil in Éirinn. Bhí sé níos sásta agus níos suaimhní ná riamh.

De réir dealraimh, bhí an ríocht ar fad níos sona. A buíochas sin ar Dhónall, bhí na bearbóirí ar fad sa ríocht sábháilte ón mbás. D'éirigh sé ina laoch mór le rá, díreach mar a theastaigh óna mháthair. Bhí an-áthas ar Dhónall freisin mar tháinig a bhrionglóid chun críche. Fuair sé ardú céime mar Bhearbóir Ríoga!